

Nr 81.

Ankom till riksdagens kansli den 3 juni 1937 kl. 6 e. m.

Utlåtande, i anledning av Kungl. Maj:ts proposition angående tillämpning av civila tjänstepensionsreglementet å lärare vid statens undervisningsväsen.

I en till riksdagen avlåten, den 7 maj 1937 dagtecknad proposition nr 315, som hänvisats till bankoutskottets förberedande handläggning, har Kungl. Maj:t, under återopande av propositionen bilagt utdrag av statsrådsprotokollet över finansärenden för samma dag, föreslagit riksdagen

dels besluta, att civila tjänstepensionsreglementet skall, med vissa avvikelser och tillägg, i huvudsaklig överensstämmelse med vad i propositionen förordats, äga tillämpning å lärare, underkastade föreskrifterna i avlöningsreglementet för ordinarie lärare vid statens undervisningsväsen, ävensom å extra ordinarie lärare, som erhålla avlöning enligt av Kungl. Maj:t i anslutning till sagda avlöningsreglemente utfärdade avlöningsbestämmelser för icke-ordinarie personal;

dels ock bemyndiga Kungl. Maj:t att utfärda härför erforderliga föreskrifter.

I proposition nr 271 har Kungl. Maj:t för innevarande års riksdag framlagt förslag om lönereglering för lärare vid de allmänna läroverken m. fl. statliga undervisningsanstalter m. m. Föredragande departementschefen har därvid framhållit, att det föreslagna nya avlöningsreglementet för ordinarie lärare vid statens undervisningsväsen med nödvändighet medför ändrade bestämmelser i fråga om de för den berörda lärarpersonalen gällande pensionsförhållandena. Genom den nu föreliggande propositionen nr 315 har upp-tagits frågan rörande ordnandet av ifrågavarande lärarpersonals tjänstepensionsförhållanden samt jämväl behandlats motsvarande spörsmål med avseende å navigationsskolornas lärarpersonal, som i proposition nr 274 till årets riksdag föreslagits erhålla lönereglering efter samma huvudgrunder som lärare vid de allmänna läroverken m. fl. undervisningsanstalter.

För de i propositionerna nr 271 och 274 avhandlade personalgrupperna med oreglerad avlöning äro, vad ordinarie befattningshavare angår, tjänstepensionsförhållandena i allmänhet ordnade genom lagen den 11 oktober 1907 (nr 85) angående civila tjänst innehavares rätt till pension. Vissa grupper äro dock i stället underkastade bestämmelserna i reglementet den 31 december 1919 (nr 878) för statens pensionsanstalt.

De i det föregående omnämnda löneregleringsförslagen gå i korthet ut på

införande av lönebestämmelser, som så nära som möjligt ansluta sig till de för allmänna civilförvaltningen nu gällande. Med hänsyn till de inom undervisningsväsendet rådande speciella förhållandena har det emellertid ansetts lämpligt att för lärarpersonalen utarbeta särskilda avlöningsreglementen, ett för ordinarie och ett för icke-ordinarie personal. Beträffande reglements-förslagets detaljer må här framhållas, att i fråga om nu anställda ordinarie lärare föreslås en bestämmelse om skyldighet för den, som blir underkastad det nya lönereglementet för ordinarie lärare, att jämväl underkasta sig de ändrade bestämmelser, som kunna varda utfärdade med avseende å såväl egen pension som änke- och pupillpensionering.

Då de föreslagna nya lönebestämmelserna i det väsentliga ansluta sig till de för allmänna civilförvaltningen nu gällande, har det syntts naturligt att jämväl vid utformningen av tjänstepensionsbestämmelserna utgå från de jämlikt civila tjänstepensionsreglementet för sagda förvaltning gällande principerna.

De beträffande avlöningsförmånerna förordade avvikelserna från allmänna civilförvaltningens bestämmelser betinga en del särbestämmelser i pensionshänseende. Civila tjänstepensionsreglementet kan sålunda icke bringas att direkt omfatta förevarande lärarpersonal utan företagande av vissa omredigeringar och tillägg, vilka kunna minska reglementets överskådlighet. I propositionen nr 315 har föredragande departementschefen därför föreslagit utfärdande av en särskild kungörelse, vari dels föreskrives, att civila tjänstepensionsreglementet skall i tillämpliga delar gälla jämväl här ifrågavarande lärargrupper, och dels intagas de särbestämmelser, som för dessas vidkommande äro påkallade.

Beträffande de lärargrupper, vilka i tjänstepensionshänseende nu äro underkastade reglementet för statens pensionsanstalt, har departementschefen föreslagit, att till civila tjänstepensionsreglementets bestämmelser skulle överföras övningsskollärare vid högre lärarinneseminariet och folkskoleseminarierna, rektorer och lärare vid statens småskoleseminarier samt vissa vid personlig delaktighet i anstalten bibehållna befattningshavare, nämligen sådana den 1 mars 1927 vid kommunal mellanskola anställda ordinarie ämneslärare, som på grund av skolans ombildning till allmänt läroverk till detta överflyttats såsom adjunkter eller ämneslärarinnor, samt vissa vid vårdanstalten i Lund för blindas med komplicerat lyte anställda lärarinnor med förutvarande delaktighet enligt reglementet för den i statens pensionsanstalt inordnade dövstumslärarnas pensionsanstalt.

Vidkommande de särbestämmelser vilka av departementschefen ansetts påkallade vid tillämpning av civila tjänstepensionsreglementet på den här avhandlade lärarpersonalen får utskottet hänvisa till propositionen nr 315.

Utskottet.

Såsom av den lämnade redogörelsen framgår äro de i förevarande proposition innefattade förslagen föranledda av ovan omförmälda löneregleringsförslag för lärare vid de allmänna läroverken m. fl. undervisningsanstalter. Då utskottet icke funnit anledning till erinran mot de av Kungl. Maj:t före-

slagna grunderna för tjänstepensioneringens ordnande för ifrågavarande lärargrupper, får utskottet tillstyrka bifall till vad i den föreliggande propositionen i sådant avseende förordats. Kungl. Maj:t torde såsom i propositionen föreslagits böra erhålla bemyndigande att utfärda erforderliga föreskrifter i ämnet.

Utskottet hemställer således,

att riksdagen må bifalla Kungl. Maj:ts förevarande proposition.

Stockholm den 3 juni 1937.

På bankoutskottets vägnar:

HARALD ÅKERBERG.

Vid förelående ärendes slutbehandling inom utskottet hava närvarit:

från första kammaren: herrar Åkerberg, Lindley*, Leffler, Johansson i Friggeråker*, Ström i Lidköping, Bjurström, Berling och von Horn;

från andra kammaren: herrar Holmgren, Paulsen, Andersson i Falkenberg, K. A. Westman, Gustavson i Västerås, Osberg, Andersson i Munkaljungby och Lundberg*.

* Ej närvarande vid utlåtandets justering.